

Струка (назив):	Све струке	
Занимање (назив):	Све занимања	
Предмет (назив):	КУЛТУРА РЕЛИГИЈЕ	
Опис (предмета):	Општеобразовни - изборни обавезни предмет	
Модул (наслов):	Култура религија II	
Датум: 30.06.2021. год.	Шифра:	Редни број: 02
Сврха		
<p>Ученици ће по завршетку овог модула разумјети појам религије у контексту цјелокупне људске културе, и тиме обогатити своје опште образовање, али и развити многобројне вјештине неопходне за квалитетан живот у мултикултуралној заједници.</p> <p>Модул је израђен тако да омогући ученику, с научног аспекта (Социологија религије и Социологија културе), упознавање најпознатијих и најинтересантнијих примјера религија у свијету с циљем увиђања богате свјетске религијске баштине, као и улоге и функције религије за човјека и друштво (религија као дио културе), а никако са циљем да се детаљно објасне све свјетске религије (што би било и контрапродуктивно). У складу с тим, наставник не би требао упасти у замку набрајања података, већ у реализацији модула акценат треба ставити на објашњење кључних појмова и анализу занимљивих текстова (митова, мудрих мисли филозофа и теолога, књижевних, социолошких и других дјела), те на разговор/дискусију с ученицима и њихов истраживачки рад.</p>		
Специјални захтјеви / Предуслови		
<p>У складу са наведеном сврхом, предуслови за овај модул се више односе на захтјеве у обезбјеђивању услова за учење и начин реализације модула, него на (пред)знања ученика.</p> <p>Наставник треба водити рачуна о томе да не оптерећује ученике сувишном теоријом, него да им овај предмет учини занимљивим, другачијим и инспиративним за додатно истраживање и образовање. Наставницима и ученицима остављена је и додатна могућност упознавања са религијама, митологијама и обичајима по избору (па самим тим и онима које нису третиране овим модулом) кроз пројекат који је планиран на крају модула.</p> <p>Такође, пожељно је указивати на савремене проблеме са којима се суочава човјечанство (доминација материјалних вриједности, конзумеризам, отуђење, насиље, нетолеранција, кич, шунд...) и нудити одговоре (користећи се знањима из друштвено-хуманистичких наука) који ће младом човјеку бити прихватљиви, блиски и корисни за будући живот.</p> <p>С обзиром на све наведено, наставник би требао да практикује интерактивни вид наставе када год је то могуће. Ученике треба укључивати на различите начине (дискусија, дебата, радионице, истраживачки радови, организоване посјете вјерским објектима, музејима, галеријама, итд.). Пожељно је и кориштење информација добијених путем медија, интервјуа, анкета, посматрањем итд.</p>		
Циљеви		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Усвајање основних знања из области социологије религије, али и социологије (културе) уопште. Ова знања се односе на положај и улогу религије унутар цјелокупне људске културе, однос религије према другим облицима духовне свијести, првобитне облике религиозности те на обичаје мит и митологију. 2. Повезивање знања из области Културе религије са знањима из других друштвених наука 3. Развијање критичког мишљења, толеранције, културе дијалога... 		

Теме:
1. Политеистичке религије
2. Монотеистичке религије
3. Религија и савремено доба
4. Пројекат

Тема	Исходи учења			Смјернице за наставнике
	Знања	Вјештине	Личне компетенције	
	Ученик је способен да:			
Политеистичке религије 1.1. Појам и врсте политеистичких религија 1.2. Религија старе Грчке и Рима 1.3. Старословенска Религија 1.4. Хиндуизам	<p>Објасни појам политеистичке религије, Наведе неке од најважнијих политеистичких религија, Уочи повезаност митологије и политеизма, Препозна насљеђе ових религија у даљем развоју културе (религије),</p> <p>Наведе основне елементе грчке и римске религије, Наброји неке од богова грчке и римске религије,</p>	<p>Понови најзначајније карактеристике политеистичких религија, Идентификује насљеђе ових религија у даљем развоју културе (религије).</p> <p>Пореди политеистичку религију старе Грчке и Рима, Идентификује насљеђе ових</p>	<p>Ученик који прође програм Културе религија склонији је одбацивању предрасуда,</p> <p>Моралне и друге вриједности представљају важну црту његове личности,</p> <p>Код ученика је наглашена потреба за равноправношћу, правдом, слободом и другим вриједностима,</p> <p>Схвата важност заједнице и културе и показује спремност да их унаприједи,</p> <p>Препознаје проблеме у друштву (материјализам, потрошачко друштво, кич и шунд, отуђеност, нетолеранција...) и активно учествује у њиховом отклањању,</p> <p>Емпатичан је, толерантан и солидаран,</p>	<p>1.1. Посебну пажњу посветити разумијевању нових појмова. Уколико постоје техничке могућности, најбоље би било наставну јединицу представити кроз електронску презентацију. Од ученика се може тражити да на основу онога што су из предавања дознали, радећи у паровима наведу сличности и разлике у представљеним политеистичким религијама. Такође се може захтијевати да ученици радећи у групи (3-4 ученика) размисле, присјете се садржаја из претходног модула овог наставног предмета и уоче утицаје ранијих облика религиозности на политеистичку религијску праксу. За припремање наставник треба користити одобрене уџбенике за овај предмет, уџбенике социологије за средње стручне и техничке школе и гимназије као и изворну литературу попут дјела „Водич кроз светске религије“ (Мирча Елијаде) и др.</p> <p>1.2. Ова је наставна јединица замишљена као обнављање садржаја из Модула I у којем се обрађивао појам митологије (па самим тим и грчке и римске), те детаљније објашњење појма политеизам.</p>

	<p>Препозна везу између грчке религије и процвата културе тога доба, Објасни грчки утицај на развој религије старог Рима, Уочи сличности и разлике између наведених религија,</p> <p>Наведе основне податке о настанку и развоју старословенске религије, Наведе основне елементе старословенске религије, Наведе најзначајнија божанства старословенске религије, Објасни утицај старословенске религије на касније примљено хришћанство,</p> <p>Наведе основне елементе хиндуизма, Објасни традицију Веда, Објасни теорију касти,</p>	<p>религија у даљем развоју културе (религије).</p> <p>Идентификује насљеђе старословенске религије у даљем развоју културе (религије) с посебним акцентом на наша подручја и на касније примљено хришћанство.</p> <p>Протумачи значај хиндуизма на цјелокупан друштвено политички живот заједнице.</p>	<p>Склон је договарању (зна радити у тиму) и спремнији је на компромис.</p>	<p>Уколико постоје техничке могућности, најбољи начин би био ученицима ову наставну јединицу представити кроз електронску презентацију. Потребно је направити интеграцију са знањима стеченим из других предмета. За припремање наставник треба користити одобрене уџбенике за овај предмет, уџбенике социологије за средње стручне и техничке школе и гимназије као и изворну литературу попут дјела „Водич кроз светске религије“ (Мирча Елијаде) и др.</p> <p>1.3.</p> <p>Ова је наставна јединица замишљена као обнављање садржаја из Модула I у којем се обрађивао појам митологије (па самим тим и старословенске), те детаљније објашњење појма политеизам. Уколико постоје техничке могућности, најбољи начин би био ученицима ову наставну јединицу представити кроз електронску презентацију. Потребно је направити интеграцију са знањима стеченим из других предмета. За припремање наставник треба користити одобрене уџбенике за овај предмет, уџбенике социологије за средње стручне и техничке школе и гимназије као и изворну литературу попут дјела „Водич кроз светске религије“ (Мирча Елијаде), „Златна грана“ (Џемс Фрезер), Српска митологија“ (Сретен Петровић) и др.</p> <p>1.4.</p> <p>Уколико постоје техничке могућности, најбољи начин би био ученицима ову наставну јединицу представити кроз електронску презентацију. Од ученика се може захтијевати да на основу онога што су из предавања дознали, радећи у паровима наведу сличности и разлике у</p>
--	---	---	---	---

				представљеним политеистичким религијама. За припремање наставник треба користити одобрене уџбенике за овај предмет, уџбенике социологије за средње стручне и техничке школе и гимназије као и изворну литературу попут дјела „Водич кроз светске религије“ (Мирча Елијаде) и др.
Монотеистичке религије 2.1. Појам и врсте монотеистичких религија 2.2. Јудаизам 2.3. Хришћанство 2.4. Ислам 2.5. Будизам	Објасни појам монотеистичких религија, Наброји најпознатије монотеистичке религије, Наведе најзначајније карактеристике монотеистичких религија, Препозна утицај ових религија на умјетничко стваралаштво (архитектура, сликарство, књижевност, музика), Уочи повезаност митологије и монотеистичких религија, Наведе основне елементе јудаизма,	Понови најзначајније карактеристике монотеистичких религија, Препозна наслеђе ових религија у даљем развоју културе (умјетничко стваралаштво), наводи конкретне примјере, Повеже садржаје ове наставне јединице са оним што су претходно (у Модулу I) научили о јеврејско-хришћанској митологији, На конкретним	<p style="text-align: center;">2.1.</p> Уколико постоје техничке могућности, најбољи начин би био ученицима ову наставну јединицу представити кроз електронску презентацију. Потребно је направити интеграцију са знањима стеченим из других предмета. За припремање наставник треба користити одобрене уџбенике за овај предмет, уџбенике социологије за средње стручне и техничке школе и гимназије као и религијске рјечнике, свете књиге, научна и књижевна дјела, фотографије на којима су приказана најзначајнија ликовна дјела или примјери архитектуре. <p style="text-align: center;">2.2.</p> Ову и следећу јединицу треба повезати са садржајем о јеврејско-хришћанској митологији из Модула I, те додатно објаснити однос митологије и религије. Потребно је направити интеграцију са знањима стеченим из других предмета. Уколико постоје техничке могућности, најбољи начин би био ученицима ову јединицу представити кроз електронску презентацију.	

	<p>Објасни настанак и развој хришћанства, Наведите основне елементе хришћанства, Наведите и објасните основне хришћанске идеје, Објасните појам божанства у хришћанству, те објасните разлику између источног и западног тумачења догме о Светом Тројству, Наведите узроке и посљедице првог раскола у хришћанству, Наведите основне елементе по којима се разликују православље, католичанство и протестантизам, Објасните како је организована Српска православна црква,</p>	<p>примјерима указује на њене специфичности, Подржава иницијативе које промовишу поштовање различитости,</p> <p>Повезује садржаје ове наставне јединице са оним што је претходно рађено, а тиче се ове области, Разумије сличности и разлике између православља, католичанства и протестантизма, Наводи примјере обичаја приликом обиљежавања крсне славе и других хришћанских празника, Развија приповједачке и презентаторске способности, Подржава иницијативе које промовишу поштовање различитости,</p>		<p>Било би пожељно изабрати неке цитате из Торе и Талмуда како би их ученици самостално и уз помоћ наставника тумачили.</p> <p>За припремање наставник треба користити одобрене уџбенике за овај предмет, уџбенике социологије за средње стручне и техничке школе и гимназије као и религијске рјечнике, свете књиге, научна и књижевна дјела и друге изворе.</p> <p style="text-align: center;">2.3.</p> <p>Ову јединицу треба повезати са садржајем о јеврејско-хришћанској митологији из Модула I, те додатно објаснити однос митологије и религије. Потребно је направити интеграцију са знањима стеченим из других предмета.</p> <p>Уколико постоје техничке могућности, најбољи начин би био ученицима ову наставну јединицу представити кроз електронску презентацију.</p> <p>Овисно о јединици (увод, православље, католичанство, протестантизам) која се обрађује, било би пожељно изабрати мудре мисли из Старог завјета, Новог завјета или друге релевантне литературе како би их ученици самостално и уз помоћ наставника тумачили.</p> <p>Ученицима се може задати додатни задатак да у облику реферата или електронске презентације додатно представе: православље, католичанство и протестантизам.</p> <p>За припремање наставник треба користити одобрене уџбенике за овај предмет, уџбенике социологије за средње стручне и техничке школе и гимназије као и религијске рјечнике, свете књиге, научна и књижевна дјела и друге изворе.</p>
--	--	--	--	--

	<p>које су њене специфичности (крсна слава) и какав је њен положај у оквиру шире православне заједнице, Објасни значај монаштва и појам исихазма у православљу,</p> <p>Објасни настанак и развој ислама, Наведите основне елементе ислама,</p> <p>Објасни настанак и развој будизма, Наведите специфичности будизма у односу на остале монотеистичке религије (не постоји појам бога) Објасни појам нирване,</p>	<p>Препозна материјалну и духовну културу ислама те на конкретним примјерима указује на њене специфичности, Подржава иницијативе које промовишу поштовање различитости,</p> <p>Препозна и наведе основне специфичности будизма, Подржава иницијативе које промовишу поштовање различитости,</p>		<p style="text-align: center;">2.4.</p> <p>Уколико постоје техничке могућности, најбољи начин би био ученицима ову наставну јединицу представити кроз електронску презентацију. Потребно је направити интеграцију са знањима стеченим из других предмета. Било би пожељно изабрати мудре мисли из Курана како би их ученици самостално и уз помоћ наставника тумачили. За припремање наставник треба користити одобрене уџбенике за овај предмет, уџбенике социологије за средње стручне и техничке школе и гимназије као и религијске рјечнике, Куран, научна и књижевна дјела и друге изворе.</p> <p style="text-align: center;">2.5.</p> <p>Уколико постоје техничке могућности, најбољи начин би био ученицима ову наставну јединицу представити кроз електронску презентацију. Било би пожељно изабрати мудре мисли из неких од многобројних дјела будистичке литературе (или књижевног дјела „Сидарта“ Хермана Хесеа) како би их ученици самостално и уз помоћ наставника тумачили.</p> <p>За припремање наставник треба користити одобрене уџбенике за овај предмет, уџбенике социологије за средње стручне и техничке школе</p>
--	--	---	--	---

	Објасни појам реинкарнације.			и гимназије као и религијске рјечнике, свете књиге, научна и књижевна дјела и друге изворе.
<p>Религија и савремено доба</p> <p>3.1. Глобализација као узрок појаве новијих облика религије и религиозности</p> <p>3.2. Религија и морал</p> <p>3.3. Изазови религије у савремено доба</p>	<p>Објасни појам глобализација (у економском, културном, друштвеном, еколошком и политичком смислу), Уочава утицај глобализације на религиозност, Објасни појам секте, Наведе најзначајније примјере секти у савремено доба,</p> <p>Наведе најважније моралне вриједности најпознатијих монотеистичких религија, Наведе сличности и разлике између система моралних вриједности у оквиру монотеистичких религија, Објасни како вриједности које религија истиче могу допринијети подстицању разумијевања и заједничког живота између припадника различитих религиозних</p>	<p>Разумије проблеме са којима се суочавају друштва у доба глобализације, Разговара о користима и изазовима до којих је довела глобализација, Разумије феномен секти у савременом добу,</p> <p>Пореди системе вриједности поменутих религија, Уочава специфичности различитих религија, Уочава сличности у контексту љествица вриједности поменутих религија, Разумије моралне вриједности унутар религија, Препознаје моралне вриједности као кључ за квалитетан развој породице и заједнице уопште, Анализира понашања својих савременика и увиђа одступања од</p>		<p>Након што се ученицима објасне непознати појмови, препорука је организација дебате на тему: Добре и лоше стране глобализације (економске, културне, друштвене, еколошке, политичке). Ученицима треба дати задатак да се припреме за дебату (кроз самосталан рад или уз помоћ) до наредног школског часа. За припремање наставник треба користити одобрене уџбенике за овај предмет, уџбенике социологије за средње стручне и техничке школе и гимназије као и информације добијене путем медија и других извора.</p> <p style="text-align: center;">3.2.</p> <p>Било би пожељно ученицима припремити радне листове са таблицама врхунских вриједности унутар монотеистичких религија (десет божјих заповијести, пет основних дужности у исламу, системи вриједности у будизму...)</p> <p>Такође би било добро припремити позитивне примјере међурелигијске толеранције како би се о њима дискутовало са ученицима на часу (по могућности, навести примјере са наших подручја).</p> <p>За припремање наставник треба користити одобрене уџбенике за овај предмет, уџбенике социологије засредње стручне и техничке школе и гимназије као и изворна религијска дјела и др.</p>

	<p>конфесија (у овом случају приоритетно се мисли на монотеистичке религије које су доминантне у нашој средини)</p> <p>Наведе основне проблеме са којима се суочава религија у савремено доба, Објасни однос религије према систему вриједности савременог човјека (истицање материјалних вриједности као најважнијих па чак и јединих), ријалити програма, лаке забаве...</p> <p>Уочи честе злоупотребе религије у сврху политичких, економских, војних и др. циљева, Објасни феномен квазивјерника (људи који се декларишу као вјерници, а понашају се потпуно супротно моралним нормама вјероисповијести којој припадају).</p>	<p>кодекса моралног понашања, с посебним освртом на оне који се представљају као изразити вјерници (лажни моралисти)</p> <p>Разговара о проблему вјерске толеранције,</p> <p>Наводи примјере везане за однос религије према систему вриједности (истицање материјалних вриједности као најважнијих па чак и јединих), ријалити програма, лаке забаве...</p> <p>Разумије шта је феномен квазивјерника (људи који се декларишу као вјерници, а понашају се потпуно супротно моралним нормама вјероисповијести којој припадају).</p>		<p style="text-align: center;">3.3.</p> <p>И ова се наставна јединица може организовати као дебата за коју би наставник требао припремити адекватан радни материјал (чланке из новина, листе питања...), али је час могуће припремити и као анализу текстова и пропратну дискусију.</p> <p>Циљ је да се кроз дискусију дође до сазнања о кризи вриједности савременог друштва и одговору на ту кризу од стране релевантних фактора (у овом случају, религијских заједница, а у ширем контексту и образовних установа, политичких и других фактора).</p> <p>За припремање наставник треба користити одобрене уџбенике за овај предмет, уџбенике социологије за средње стручне и техничке школе и гимназије као и изворна религијска дјела, информације добијене путем медија и др.</p>
--	---	---	--	--

<p>Пројекат</p> <p>1. Религијска баштина мога града/мога окружења (заједнице).</p> <p>2. Мање познате религијске теорије и праксе (временски или географски удаљене) нпр. Религије Далеког истока (конфуцијанизам, таоизам, шинто...), Сјеверне и Јужне Америке, Африке и Аустралије (Океаније)</p> <p>3. За истраживање и презентацију могуће је изабрати једну од наведених тема или понудити слободну тему.</p>	<p>Наведе основне податке о одабраној теми, Објасни непознате појмове, Наведе адекватне примјере.</p>	<p>Детаљније упозна (истражи) и протумачи културне вриједности своје заједнице или неке мање познате религијске теорије и праксе, овисно о избору теме, Припреми и презентује садржај истраживања, водећи рачуна о томе да јасно и концизно представи релевантне податке за дату тему, Селектује релеванте информације и уобличи их у презентацију, Развија приповједачке и презентаторске способности.</p>		<p>Ученици за домаћи задатак индивидуално (или у пару) припремају електронску или неку другу презентацију о изабраној теми која је ученицима блиска и разумљива.</p> <p>Ученицима треба сугерисати да приликом истраживања обратe пажњу на детаље, историјски контекст, уколико га је могуће запазити, умјетничке и друге моменте. Ученицима треба објаснити принципе израде презентације (начин, вријеме, садржај...) За реализацију пројекта потребно је предвидјети осам школских часова (објашњење пројекта и подјела радних задатака, истраживање и припрема презентација уз наставничко вођење, презентације на нивоу одјељења). Наставник, уколико процјени да су презентације довољно квалитетне, може организовати и приказивање најуспјешнијих презентација за све ученике првог разреда који слушају предмет Култура религија.. За припремање наставник треба користити одобрене уџбенике за овај предмет, уџбенике социологије за средње стручне и техничке школе и гимназије као и научна дјела која се баве одабраном темом (нпр. Сретена Петровића, када је ријеч о српској митологији), као и информације добијене путем медија.</p>
Интеграција				
Социологија и Филозофија, Социологија и Етика, Пословна комуникација, Српски језик и књижевност, Право, Историја, Географија, Вјеронаука, Демократија и људска права и други предмети.				
Извори				
Одобрени уџбеници за предмет Култура религије, изворна дјела, медији и др.				
Оцјењивање				

Оцјењивање се врши у складу са Правилником о оцјењивању ученика.

Ученици прије почетка изучавања модула требају бити упознати са техникама и критеријумима оцјењивања.